

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT
UNIVERSITETI

Ro'yxatga olindi:

№ BD-60530200

2024 yil "10.03"

"TASDIQLAYMAN"

SamDU rektori:

R.I.Xalmuradov

2024 yil " " "

LANDSHAFTSHUNOSLIK
FAN DASTURI

Bilim sohasi:	500 000 – Tabiiy fanlar, matematika va statistika
Ta'lim sohasi:	530 000- Fizika va tabiiy fanlar
Ta'lim yo'nalishi:	60530200 – Geografiya

Samarqand-2024

Fan/modul kodi LN1505		O'quv yili 2024-2025	Semestr 4	ECTS – Kreditlar 5	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 3	
1.	Fan nomi		Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami (soat)
	Landshaftshunoslik		64	86	150
2.	I. Kirish. Fanning mazmuni. Landshafshunoslik kursining asosiy mazmuni talabalarda yer landshaft qobig'ining bir butunligini, uning komponentlari bir-biri bilan o'zaro chambarchas bog'ligi va aloqador ekanligi ular orasidagi murakkab modda va energiya almashuvi jarayoni mavjudligi haqidagi tushunchalarni shakllantirishga hamda yer landshaft qobig'ini tashkil qiluvchi geosistemalar haqidagi bilimlarni hosil qilishdan iboratdir. Fanning vazifasi: Landshafshunoslik g'oyalarining shakllanishi va taraqqiyot tarixi, landshafshunoslikning ilmiy nazariy asoslari, landshaftlarning strukturasi, landshaftlarning kelib chiqishi, dinamikasi, rivojlanishi va maxsus faoliyati, antropogen landshaftlar, ularning hosil bo'lishi va tasniflari, amaliy landshafshunoslik (landshaftlarni baholash va prognozlash), tabiiy resurslardan foydalanish va tabiatni muhofaza qilishning landshaft-ekologik prinsiplari va metodlari <i>haqidagi bilimlarga ega bo'lish kerak.</i>				

Fan mazmuni	
II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)	
II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
	Landshaftshunoslik fanining maqsadi va vazifasi.
M1	“Landshafshunoslik” fani, predmeti, tadqiqot ob'ekti. Fanning maqsadi va vazifalari, qisqacha rivojlanish tarixi. O'quv fanining boshqa tabiiy fanlar bilan bog'liqligi.
M2	Landshafshunoslik fanining yuzaga kelishi va rivojlanish tarixi. V.V. Dokuchaevning tabiiy komponentlar aloqadorligi va ular bir butun majmua sifatida o'rganilishi kerakligi haqidagi g'oyalari. 1913-1914 yillardagi rus tabiatshunos olimlari L.S.Berg, G.F.Morozov, I.M.Krashennikov, R.I. Abolinlarning landshaft haqidagi fikrlari. 1920-1940 yillarda bajarilgan B.B.Polinov, I.V.Larin, A.D.Gojev, L.G.Ramenskiy, L.S.Berg kabilarning ishlari va ularning landshafshunoslik fanining rivojlanishiga qo'shgan hissasi. Ikkinchi jahon urushidan keyingi davrlardagi landshafshunoslikning rivojlanishi va unda L.S.Berg, N.A.Solnsev, S.V. Kalesniklarning roli. 1950-1970 yillardagi A.G.Isachenko, F.N.Milkov, V.S. Preobrajenskiy, N.A. Gvozdeskiy, D.L.Armand, V.B.Sochava va boshqalarning landshafshunoslikka qo'shgan hissalar. 1970 yildan so'nggi landshafshunoslikning rivojlanishi va undagi asosiy yo'nalishlar.
M3	O'zbekistonda Landshaftshunoslik fanining rivojlanishi

	O'zbekiston landshafshunos olimlarining fanning rivojiga qo'shgan hissalar. O'zbekistondagi landshaftshunoslik tadqiqotlar. O'zbekistonda landshaftshunoslik markazlari va maktablari.
M4	Landshaft komponentlari va landshaft hosil qiluvchi omillar Komponent to'g'risida tushuncha. Landshaft komponentlari. Landshaft hosil qiluvchi omillar. Fatsiya va urochishe haqida tushuncha.
M5	Landshaftlarning morfologik tuzilishi Landshaftlar morfologiyasi haqida tushuncha. Landshaftlarning ichki tuzilishi. Landshaftlarning morfologik tuzilishi. L.G.Ramenskiy, B.B.Polinov, N.A.Solnsevlarning landshaft morfologiyasiga qo'shgan hissalar. Fatsiya landshaftlarning eng kichik morfologik qismi ekanligi. Fatsiyaning bir butunligi va bo'linmasligi. Fatsiyalarning o'ziga xos xususiyatlari. Ularni tasniflash masalalari.
M6	Landshaftda o'zaro aloqadorlik va bog'liqliklar Landshaftda o'zaro aloqadorlik va bog'liqliklar. To'g'ri aloqa, teskari aloqa, landshaftlararo o'zaro aloqadorlik, landshaft morfologik birliklararo aloqadorlik.
M7	Landshaftlarning chegaralari. Landshaft chegaralari. Aniq, keskin chegaralar va oraliq zonalar. Ekoton tushunchasi. Landshaft chegaralarini aniqlash va kartaga tushirish masalalari.
M8	Landshaftning maxsus faoliyati Landshaftlar faoliyati haqida tushuncha. Landshaftlarda energiya oqimi. Namlikning aylanma harakati. Moddaning biologik aylanma harakati. Landshaftda moddaning biogeokimyoviy aylanishi. Fotosintez tushunchasi haqida tushuncha
M9	Landshaftlarning dinamikasi, rivojlanishi va barqarorligi Dinamika haqida tushuncha. Landshaftlarning dinamikasi. Landshaftlarning tabiiy va atropogen omillar ta'sirida o'zgarishi. Landshaftlarning rivojlanish qonuniyatlari
M10	Landshaftlar tasnifi Tasniflash haqida tushuncha. Landshaftlar tasnifining asosiy tamoyillari. Landshaftlar tasnifining asosiy birliklari. A.G.Isachenko (1961), N.A.Gvozdeskiy (1961), F.N.Milkov (1967) larning landshaftlarni tasniflash tajribalari. V.A.Nikolaev (1979)ning landshaftlarni tasniflash sxemasi. Tasnif birliklari.
M11	Landshaftshunoslikdagi asosiy ilmiy yo'nalishlar Tarkibiy-genetik yo'nalish, funksional-dinamik yo'nalish, landshaftlar geokimyosi yo'nalishi, landshaftlar geofizikasi, tizimli yondoshish, landshaftlar ekologiyasi yo'nalishi.
M12	Landshaft xaritalari va ularning turlari Mayda masshtabli, o'rta masshtabli va yirik masshtabli landshaft haritalarini tuzishning asosiy xususiyatlari va metodlari.
M13	Antropogen landshaftlar va uning tiplari Antropogen landshaftlar haqida tushuncha. Antropogen landshaftshunoslik yo'nalishiniig vujudga kelishi va shakllanishi. Antropogen landshaft tiplari va ularning tasnifi. Tabiiy-antropogen landshaftlar va ularning hosil bo'lish omillari. Landshaftlardagi ma'lum maqsadlarni ko'zlab qilingan ta'sirlar, ularning oqibatida kutilgan va kutilmagan o'zgarishlar. Antropogen landshaft, madaniy landshaft tushunchalari. Antropogen landshaftlarni tasniflash tajribalari. Qishloq xo'jalik landshaftlari, sanoat landshaftlari, shaharlar landshaftlari, suv, antropogen landshaftlari, o'rmon-antropogen landshaftlar va h.k. Madaniy landshaftlar.

M14	Amaliy landshaftshunoslikning vujudga kelishi va rivojlanishi Amaliy landshaftshunoslikning maqsadi va vazifalari. Amaliy landshaftshunoslikning tadqiqot bosqichlari. Landshaftlarni xalq xo'jaligining turli tarmoqlarida foydalanish nuqtai nazaridan baholash. Baholashning asosiy tamoyillari va metodlari. Landshaftlarni prognozlash (bashoratlash). Uning asosiy tamoyillari. Prognozlash metodlari.
M15	Landshaft ekologiyasi haqida tushuncha. Landshaftlarni inson xo'jalik faoliyati ta'sirida o'zgarishi. Landshaftlarni muhofaza qilish masalalari.
III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar: Amaliy (A) Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi.	
A1	Tabiiy geografiya fanlar tizimida "Landshaftshunoslik" fani ahamiyat, fanning boshqa fanlar bilan bog'liqligini chizmalarda ifodalash.
A2	Landshaftshunoslik faniga hissa qo'shgan olimlar haqida esse yozish.
A3	Komponentlar kartalarini qiyosiy tahlil qilish va tabiiy komplekslarning kartalarini yaratish.
A4	Turli masshtabli va turli hududlar uchun tuzilgan landshaft kartalarini tahlil qilish.
A5	Landshaftlarni tasniflash sxemalari va birliklarini o'rganish.
A6	Landshaft kartalarini tahlil qilish asosida landshaftlar tasnifini aniqlash.
A7	O'zbekiston landshaftlari kartasini chizish.
A8	O'zbekiston landshaft kartasi asosida landshaft kesmalari tayyorlash.
A9	Landshaft kartalarini zamonaviy dasturlarda tuzish usullari
A10	O'z o'lkasi (okrugi) landshaftlari tasnifi (O'zbekiston landshaftlari kartasi asosida).
A11	O'rta Zarafshon tabiiy geografik okrugi antropogen landshaftlari va ularning tasniflar tahlili
A12	Landshaftlardan xo'jalikda oqilona foydalanish sxemasini tuzish.
A13	Landshaftlarda moddaning biogeokimyoviy aylanishi sxemalarini chizish va tavsiflash.
A14	O'zbekistonning tabiiy geografik okruglari landshaftlarini qishloq xo'jaligi va shaharsozlik maqsadida baholash.
A15	Madaniy landshaftlarni barpo etish loyihasini tuzish.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular

"Landshaftshunoslik" fani bo'yicha mustaqil ta'lim va ishlarning kalendar tematik rejasi

1	O'zbekistonda landshaftshunoslikning rivojlanishiga hissa qo'shgan olimlar haqida esse yozish.
2	Landshaftshunoslikdagi ilmiy yo'nalishlar va ularning mazmuni tahlil qilish.
3	Landshaft komponentlari o'rtasidagi o'zaro ta'sir va aloqadorliklar mavzusida taqdimot ishi tayyorlash.
4	Landshaftlarning tabaqalanishida zonallik va azonallikni chizmalarda ifodalash.
5	Landshaftlarning balandlik mintaqalanishi va landshaft yaruslarini chizmalarda ifodalash.
6	Landshaftlarni o'rganishda modellashtirish.
7	Landshaftlarda modda va energiya harakatini chizmalarda ifodalash.
8	Landshaftlarda biogeokimyoviy aylanma harakatlarni chizmalarda ifodalash.

9	Landshaftlar dinamikasi haqida esse yozish.
10	Landshaftlarning yoshini aniqlash.
11	Landshaftlarni tasniflash bo'yicha turli olimlarning sxemalarini chizish.
12	Landshaftlarni kartaga tushirish metodlarini o'rganish.
13	Antropogen landshaftlarning strukturasi va barqarorligi haqida esse yozish.
14	Cho'l landshaftlari va ulardan oqilona foydalanish prinsiplari tezis yozish.
15	Tog' landshaftlari va ularning morfologik tuzilishini chizmalarda ifodalash.
16	Landshaftlar geokimyosi mavzusida referat tayyorlash.
17	Landshaftlarda namlik aylanishini chizmalarda ifodalash.
18	Landshaftlar tipologiyasi mavzusida referat tayyorlash.
19	Landshaftlar taraqqiyotini prognozlash.

“Landshaftshunoslik” fani bo'yicha mustaqil ta'lim mavzulari uning mazmunini yoritish maqsadida tanlangan va talabada shu haqida bilim ko'nikmasini shakllantirish nazarda tutilgan. Jumladan, landshaft morfologiyasi, landshaftlar dinamikasi, barqarorligi va rivojlanishi, landshaftlarni tasniflash, landshaft yoshi, chegarasi haqida talabada bilim ko'nikmasini shakllantirish e'tiborga olingan. Barcha keltirilgan mavzularni har biri to'g'risida talabalar qay tarzda o'zlashtirish, bilim ko'nikmasiga ega bo'lish mexanizmi fanning sillabusida ochib beriladi.

5.	V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: ❖ landshaftshunoslik tarixi; landshaft tushunchasining talqin etilishi; landshaftlarning ichki tuzilishi; landshaftlarning tabaqalanishi va omillari; landshaftlar dinamikasi, evolyusiyasi va rivojlanishi; landshaftlarning maxsus faoliyati; landshaftlarni tasniflash; tabiiy-antropogen, antropogen, madaniy landshaft tushunchalari; amaliy landshaftshunoslik masalalari; landshaftshunoslikdagi ilmiy yo'nalishlar to'g'risida <i>tasavvurga ega bo'lishi</i>; ❖ landshaftlarning komponentlari, morfologik qismlari va ular orasidagi aloqadorliklarni tadqiq etish; landshaftlarni xo'jalik maqsadlarida baholash va xulosalar chiqarish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi</i>; landshaftlarning ichki tuzilishini, landshaftlarning hududiy tabaqalanishini, ularning chegaralarini aniqlashni va kartaga tushirishni; landshaftlarning o'zgarishi va barqarorligini; landshaftlarning genezisi va yoshini aniqlashni; landshaftlarni tasniflashni; antropogen landshaftlarni aniqlash va tavsiflashni; landshaftlarni baholash va prognozlashni; landshaftshunoslik tadqiqotlarini tashkil etish hamda turli karta va asbob-uskunalar bilan ishlashi bo'yicha bilimga <i>ega bo'lishi kerak</i>.
6.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; <i>interfaol, keys stadi, munozara</i> • seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda didaktik va interaktiv o'yinlar orqali ishlash; • taqdimotlarni zamonaviy dasturlar orqali tayyorlash; • individual loyihalar va xaritalar ishlab chiqish; • ilmiy ommabop maqola va tezislar yozish; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
7.	VII. Kreditni olish uchun talablar:

	Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy nazorat shakllari, hamda mustaqil ta'limda berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish
--	--

Asosiy adabiyotlar: 1. Zokirov Sh.S. Landshaftshunoslik asoslari. –T.: Universitet, 1994. 2. Zokirov Sh.S. Antropogen va amaliy landshaftshunoslik. –T.: Universitet, 1998. 3. Zokirov Sh.S. Kichik hududlar tabiiy geografiyasi. –T.: Universitet, 1999. 4. Исоченко А.Г. Ландшафтоведение и физико-географическое районирование. - М.: 1991. Qo'shimcha adabiyotlar: 1. Алиева Н.В. Ландшафтоведение. –Новочеркасск. 2012. –с. 113. 2. Арманд Д.Г. Наука о ландшафте. -М.: 1975. 3. Zakirov.Sh.S., Boymirzayev K.M. Landshaftshunoslik asoslari. –Namangan, 2012.- 2012. 62 b. 4. Бобкова Ю.А. Ландшафтоведение. –Орел. 2015. –с. 56. 5. Baratov P. O'zbekiston tabiiy geografiyasi. –T.: O'qituvchi, 1996. 246 b. 6. Марцинкевич Г.И. Ландшафтоведение. –Минск. 2005. –с. 200. 7. Сочава В.Б. Введение и учение о геосистемах. Новосибирск, 1978. 8. Марсинкевич Г.И. и др. Основы ландшафтведение. -Минск, 1986. 9. Милков Ф.Н. Ландшафтная география и вопросы практики. -М.: 1966. 10. Николаев В.А. Ландшафты азиатских степей. -М.: 1999. 11. Hasanov I., G'ulomov P.N. O'zbekiston tabiiy geografiyasi. (2-qism). O'quv qo'llanma. - T.: O'qituvchi, 2007.O'zMU. 2000. 12. Nigmatov A.N. Yusupov R. Tabiiy geografik komplekslar va ekzogen jarayonlar. - T.: Turon iqbol, 2006. 13. Paul A. Landscape Agroecology. –London “Oxford”, 2004. -p 348 14. Giblett R. Landscapes of Culture and Nature. –London “Oxford”, 2009. -p 218. Axborot manbalari (Internet saytlar): www.worldresoureec.org – Жахон табиий ресурслар сайти. www.karta.com – Карталар сайти. www.undp.org - БМТнинг ривожланиш дастури сайти.	
8.	Fan dasturi Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Kengashining 2024 yil “24” avgustdagi 1 -son bayonnomasi bilan ma'qullangan.
9.	Fan/modul uchun mas'ullar: N.T.Sabirova- SamDU, “Geografiya va tabiiy resurslar” kafedrası dotsenti, g.f.f.d.(PhD).
10.	Taqrizchilar: Abbasov S.B.- Geografiya va tabiiy resurslar kaferasi professori, g.f.d. Ergasheva M. –Buxoro davlat universiteti Geografiya va ekologiya kafedrası dotsenti g.f.f.d. (PhD)

Universitetning 2024-yil 16- avgustdagi 301-ij buyrug'i asosida

Fan dasturlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma'sul ishchi guruhi:

Rais – Xaydarov S.A.

Kafedra mudiri:

B.B.Eshquvvatov

Fakultet dekani:

S.B.Abbasov

Sh. Rashidov nomidagi
SamDU O'quv ishlari bo'yicha
1-prorektor:

A.S. Soleyev

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Geografiya va ekologiya fakulteti "Geografiya va tabiiy resurslar" kafedrası dotsenti N.T.Sabirova tomonidan tuzilgan "Landshaftshunoslik" fanidan o'quv dasturiga

TAQRIZ

Bugungi kunda geografiya mutaxassislarini tayyorlashda "Landshaftshunoslik" fani fundamental va nazariy fanlardan biri sanaladi. Landshaftshunoslik g'oyalarining shakllanishi va taraqqiyot tarixi, landshaftshunoslikning ilmiy nazariy asoslari, landshaftlarning strukturasi, landshaftlarning kelib chiqishi, dinamikasi, rivojlanishi va maxsus faoliyati, antropogen landshaftlar, ularning hosil bo'lishi va tasniflari, amaliy landshaftshunoslik (landshaftlarni baholash va prognozlash), tabiiy resurslardan foydalanish va tabiatni muhofaza qilishning landshaft-ekologik prinsiplari va metodlari haqidagi bilimlarga ega bo'lish kerakligi fanning maqsadi va vazifalaridan biri hisoblanadi.

Ushbu fan dasturi o'quv jarayonida talabalar "Landshaftshunoslik" fani, predmeti, tadqiqot ob'ekti. Fanning maqsadi va vazifalari, qisqacha rivojlanish tarixi. O'quv fanining boshqa tabiiy fanlar bilan bog'liqligi. V.V. Dokuchaevning tabiiy komponentlar aloqadorligi va ular bir butun majmua sifatida o'rganilishi kerakligi haqidagi g'oyalari. 1913-1914 yillardagi rus tabiatshunos olimlari L.S.Berg, G.F.Morozov, I.M.Krashennikov, R.I. Abolnarning landshaft haqidagi fikrlari. O'zbekistonda Landshaftshunoslik fanining rivojlanishi, O'zbekiston landshaftshunos olimlarining fanning rivojiga qo'shgan hissalar. O'zbekistondagi landshaftshunoslik tadqiqotlar. O'zbekistonda landshaftshunoslik markazlari va maktablari. Fatsiya landshaftlarning eng kichik morfologik qismi ekanligi. Fatsiyaning bir butunligi va bo'linmasligi. Fatsiyalarning o'ziga xos xususiyatlari. Ularni tasniflash masalalari. Antropogen landshaftlar haqida tushuncha. Antropogen landshaftshunoslik yo'nalishini vujudga kelishi va shakllanishi. Antropogen landshaft tiplari va ularning tasnifi. Tabiiy-antropogen landshaftlar va ularning hosil bo'lish omillari. Landshaftlardagi ma'lum maqsadlarni ko'zlab qilingan ta'sirlar, ularning oqibatida kutilgan va kutilmagan o'zgarishlar. Antropogen landshaft, madaniy landshaft tushunchalari. Antropogen landshaftlarni tasniflash tajribalari. Qishloq xo'jalik landshaftlari, sanoat landshaftlari, shaharlar landshaftlari, suv, antropogen landshaftlari, o'rmon-antropogen landshaftlar va h.k. Madaniy landshaftlar haqida nazariy bilimlarga ega bo'ladi.

Bundan tashqari o'quv dasturida mustaqil ish ta'limni bajarish bo'yicha talablar, asosiy adabiyotlar va qo'shimcha adabiyotlar hamda sillabus yakunida talabalar bilimni nazorat qilish mezonini va tartibi va eng so'ngida esa fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot to'liq berilgan.

Umuman fan dasturi talabalarda "Landshaftshunoslik" faniga oid tushunchalarning mazmun-mohiyatini shakllantirishda Oliy o'quv yurtlarining 60530200 – Geografiya bakalavriat ta'lim yo'nalishlariga mo'ljallangan. Fan dasturi malaka talablari asosida yozilgan, o'quv rejaga to'liq mos keladi va undan o'quv-jarayoniga foydalanish mumkin.

**SamDU geografiya va tabiiy
resurslar kafedrası professori g.f.d.**

S.B.Abbasov

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Geografiya va ekologiya fakulteti "Geografiya va tabiiy resurslar" kafedrası dotsenti N.T.Sabirova tomonidan tuzilgan "Landshaftshunoslik" fanidan o'quv dasturiga

TAQRIZ

Landshaftshunoslik kursining asosiy mazmuni talabalarda yer landshaft qobig'ining bir butunligini, uning komponentlari bir-biri bilan o'zaro chambarchas bog'ligi va aloqador ekanligi ular orasidagi murakkab modda va energiya almashuvi jarayoni mavjudligi haqidagi tushunchalarni shakllantirishga hamda yer landshaft qobig'ini tashkil qiluvchi geosistemalar haqidagi bilimlarni hosil qilishdan iboratdir.

Ushbu fan dasturi o'quv jarayonida talabalar V.V. Dokuchaevning tabiiy komponentlar aloqadorligi va ular bir butun majmua sifatida o'rganilishi kerakligi haqidagi g'oyalari. 1913-1914 yillardagi rus tabiatshunos olimlari L.S.Berg, G.F.Morozov, I.M.Krashennikov, R.I. Abolinlarning landshaft haqidagi fikrlari. 1920-1940 yillarda bajarilgan B.B.Polinov, I.V.Larin, A.D.Gojev, L.G.Ramenskiy, L.S.Berg kabilarning ishlari va ularning landshaftshunoslik fanining rivojlanishiga qo'shgan hissasi. O'zbekiston landshaftshunoslarining qo'shgan hissalar. Landshaftlar morfologiyasi haqida tushuncha. Landshaftlarning ichki tuzilishi. Landshaftda o'zaro aloqadorlik va bog'liqliklar. Landshaftlarning morfologik tuzilishi. L.G.Ramenskiy, B.B.Polinov, N.A.Solnsevlarning landshaft morfologiyasiga qo'shgan hissalar. Fatsiya landshaftlarning eng kichik morfologik qismi ekanligi. Fatsiyaning bir butunligi va bo'linmasligi. Fatsiyalarning o'ziga xos xususiyatlari. Ularni tasniflash masalalari. Antropogen landshaftlar haqida tushuncha. Antropogen landshaftshunoslik yo'nalishiniig vujudga kelishi va shakllanishi. Antropogen landshaft tiplari va ularning tasnifi. Tabiiy-antropogen landshaftlar va ularning hosil bo'lish omillari. Landshaftlardagi ma'lum maqsadlarni ko'zlab qilingan ta'sirlar, ularning oqibatida kutilgan va kutilmagan o'zgarishlar. Antropogen landshaft, madaniy landshaft tushunchalari. Antropogen landshaftlarni tasniflash tajribalari. Qishloq xo'jalik landshaftlari, sanoat landshaftlari, shaharlar landshaftlari, suv, antropogen landshaftlari, o'rmon-antropogen landshaftlar va h.k. Madaniy landshaftlar haqida nazariy bilimlarga ega bo'ladi. Bundan tashqari talaba uchun fan dasturida mashg'ulotlar shakli, xususan ma'ruza bo'limida olingan nazariy bilimlar natijasida talabalar nimalarni bilishi hamda o'zlashtirilgan bilimlar natijasida nimaga erishishi berilgan. O'quv dasturida mustaqil ish ta'limni bajarish bo'yicha talablar, asosiy adabiyotlar va qo'shimcha adabiyotlar hamda sillabus yakunida talabalar bilimini nazorat qilish mezonini va tartibi va eng so'ngida esa fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot to'liq berilgan

Umuman fan dasturi talabalarda "Landshaftshunoslik" faniga oid tushunchalarning mazmun-mohiyatini shakllantirishda Oliy o'quv yurtlarining 60530200 – Geografiya bakalavriat ta'lim yo'nalishlariga mo'ljallangan. Fan dasturi malaka talablari asosida yozilgan, o'quv rejaga to'liq mos keladi va undan o'quv-jarayoniga foydalanish mumkin.

Taqrizchi

Ergasheva M.K.

Buxoro davlat universiteti

Geografiya va ekologiya kafedrası

Dotsenti, g.f.f.d. (PhD)

